

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba« naroč-
nika, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Domoljuba«,«
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Poklekniti morate . . .

Kaj se godi sedaj s slovenskimi duhovniki, vsakdo ve. Vlada jim je odtegnila tisto boro doklado 500 Din na mesec — tudi penzionistom — ter jim daje samo še osnovno, t. j. v bistvu staro avstrijsko plačo od 30 do 60 Din na mesec. Medtem urejuje podatke za takozvano »zboljšanje«, ki pa bo poslabšanje prejšnjega, namreč: 1. duhovniki bodo dobivali manj doklade kot 500 Din, 2. dobivali bodo samo tisti, ki imajo v fari več kot 200 hiš.

Mnogi duhovniki so sedaj čisto na beraški palici in mnogi od teh so tudi po novi ureditvi obsojeni na stradanje. Zlasti manjše župnije so prizadete: od šole se ne plača nič, štolnine ni skoro nič (koliko porok in smrti pa je v malih farah na leto?), mašni, bira je zelo skromna, plača pa 50 Din. In to kljub temu, da duhovnik vodi tudi za državo krstno, mrtvaško in poročno knjigo ter piše razne izpiske za urade — kar bi sicer državo stalo stokrat več, kot da za duhovnike, če bi nastavila za matice posebne uradnike.

Zakaj to vnebovpijoče mučenje slovenskih duhovnikov zlasti v zadnjem času?

Eden izmed glavnih voditeljev naših liberalcev, ki imajo pri tem mučenju slovenskih duhovnikov svoje prste vmes, je rekel nekemu našemu duhovniku: Poklekniti morate, potem dobite.

To se pravi po domače povedano: dokler boste slovenski duhovniki držali z ljudstvom ter se potegovali za njegove pravice, boste pastorki. Dokler boste zahtevali avtonomijo slovenskega ljudstva, njegovo samoodločevanje v gospodarskih in kulturnih zadevah, toliko časa vas bomo pustili stradati in to vedno bolj. Dokler se ne izrečete za centralizem, toliko časa ne pričakujte milosti.

Cela zgodba o duhovniških plačah pa je tale in od dobro poučene strani vemo, da je resnična:

Naši nasprotniki — domači in oni v Zagrebu ter v Belgradu — vodijo ljut boj proti Slovenski ljudski stranki in to iz dveh vzrokov: prvič zato, ker je slovenska in ker kot tako zahteva avtonomijo za slovensko ljudstvo: lastno zakonodajo, lastno gospodarstvo, lastno šolo in lastno uradni-

štvo, ki bo moralo ubogati tudi slovenskega gospodarja ne pa samo centralističnega. Najmočnejša hrvatska stranka je že izdala svoj program, samoodločbo hrvatskega naroda in se zavzela za centralizem, sedaj naj se izreko še Slovenci za centralizem.

Drugič pa vodijo nasprotniki — slovenski in neslovenski — boj proti SLS zato, ker stoji na katoliškem temelju, to se pravi, da zahteva tudi za katoliško Cerkev, ne samo za pravoslavno in mohamedansko, vseh njenih pravic, ki ji gredo in zahteva, da se božje zapovedi upoštevajo tudi v državni zakonodaji.

Framasonstvo, ki je v Jugoslaviji žal zelo močno, pa je baš radi tega naperilo ves boj proti SLS. Dobro se zaveda: Dokler bo ostala SLS, je vedna nevarnost, da se naredi v celi državi velika stranka na katoliškem temelju in taka stranka bi bila za svobodomiselnost zelo nevarna. Zato je treba to nevarnost v kali zatreti.

Dve nevarnosti sta, dokler obstoji SLS: avtonomija in polna pravica tudi katoličanom — te dve nevarnosti je treba streti.

Da bi SLS, katera je nositeljica teh dveh nevarnosti, razbili, so dosedaj poskušali vsa sredstva — a ni šlo. Slovenec vsak dan bolj čuti potrebo avtonomije in neznosno težo centralizma ter ve, da je narod brez vere narod divjakov in posvečen propadanju.

Zato so sedaj poskusili z novim sredstvom, o katerem upajo, da bo uspešno. Udarí pastirja . . .!

Pa so udarili.

1. Višjim cerkvenim dostojanstvenikom so izglasovali lepe plače — češ, potem bodo le-ti lepo tiho, kadar bomo udarjali po nižjih duhovnikih, kadar bomo preganjali krščanski nauk iz šole in zapirali privatne učne zavode, kjer ima poleg državljanske vzgoje tudi verska vzgoja odlično mesto, kadar bomo sploh katoličanom jemali pravico za pravico.

2. Drugi duhovniki pa so izgubili še tiste borne plače, ki so jih imeli. Stradanje pravijo, da človeka naredi ponižnega, ga utrudi ter ukloni, da vsemu pritrdi, kar se mu ukaže. Tako naj bi slovenski duhovnik po izjavi liberalnega voditelja pokleknil pred svobodomiselnostjo ter za kos kruha pomazan še s surovim maslom izdal in

prodal svoje versko, narodno in politično prepričanje. In ko bo padel duhovnik, bo padlo ljudstvo — tako računajo: svobodomiselnost ne bo imelo nobene ovire več pri razkristjanjevanju Slovencev in centralizem ne več v naganju vedno večjih davkov.

Tako računajo.

Računajo pa tudi slovenski duhovniki. Pa ne računajo, koliko bodo dobili, če pokleknejo, kakor želi liberalni voditelj, temveč računajo, koliko so že pretrpeli v slovenski zgodovini, ker so stali zvesto ob strani svojega ljudstva. In to od turških časov preko bojev z nemškimi graščaki do začetka svetovne vojne, ko so bile ječe napolnjene s slovenskimi duhovniki radi njihovega narodnega prepričanja, do danes, ko slov. duhovnik stoji in pade s svojimi ljudmi. O požrtvovalnem delu ter gospodarskem boju proti oduševanju je tudi v zadnjem času tako strnjen s fronto svojega ljudstva, da ga ne bo zapustil in ga ne bo v tem oziru uklonila ne prazna ne polna skleda. Če pa bi se našel med slovenskimi duhovniki eden ali drugi, ki bi ga mikali egiptovski lonci polni mesa, da bi jedel iz njih v tihi službi svobodomiselnosti in centralizmu, mu ljudstvo ne bo sledilo. Zakaj ljudstvo sledi slovenskemu duhovniku zato, ker nesebično in požrtvovalno vedno stoji na njegovi strani. Dobro pa tudi ve, kdaj bi se odmaknil od njega in takrat gre pač ljudstvo v političnem oziru svojó lastno pot.

Slovensko ljudstvo pa naj ne pozabi, da slovenski duhovnik sedaj strada zato, ker zvesto stoji ob njegovi strani. Vsak veren Slovenec bo vedel, kaj je v tem oziru njegova dolžnost.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela „Union“.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.**

NOVICAR

POIZKUSITE TAKOJ in prepričali se bode, da ima milo »Gazeta« take vrline, ki ga usposabljaajo za nenačuden življenja pri vsakem varčnem in pametnem gospodinjstvu.

d Izjava 15 župnij dekanije Kranj zoper ukinjenje duhovniških draginskih dokladov: Lastnoročno podpisani župani, občinski odborniki in cerkveni ključarji kot zastopniki nasled. župnij dekanije kranjske: Bésnica, Duplje, Goriče, Kokra, Kovor, Lom, Mavčiče, Naklo, Podbrezje, Šenturška gora, Trboje, Trstenik, Velesovo, Zapope in Jezersko, ki ne štejejo po 200 domov, s tem izjavljajo, da smatrajo člen 4. uredbne finančnega ministrstva z dne 28. julija 1925, Ur. list št. 81. 1925, s katerim se za trajno ukinja po navedenih župnijah službujočim dušnim pastirjem tako potrebne draginske doklade — za jako neumestne. Za udinjanega pastirja, ki hodi še v vsakdanjo šolo, plačujemo po 1500 Din na leto in petkrat na dan hrano; našim študiranim dušnim pastirjem pa naj bi dajala država v najboljšem slučaju — brez doklade — do 1000 Din na leto, torej komaj polovico tega, kar zasluži vsak vaški pastir. Če se hoče duhovnikom po župnijah, imajočim manj kot 200 hiš, ukiniti celo malenkostno dosedanje draginsko doklado dočim se tovarišem na večjih župnijah popolnoma pravično za spoznanje povisa, je to dejanje, ki je nam naravnost neumljivo. Prez ozira na čudno majhno naklonjenost, ki se kaže s tem proti našim duhovnikom, akademsko izobraženim možem, ki so izšli iz naroda in živijo in požrtvovalno delajo za narod, izjavljamo: nečemo, da bi se njim draginske doklade ukinjale ali da bi se tudi glede pokojnine kaj zapostavljali, ker to dovede vse naše župnije do nujne gotovosti, da duhovnov ne bomo imeli, kar more povzročiti trajne zmešnjave, ali če jih bomo hoteli imeti, jih bomo morali izključno sami plačevati, kar bi zopet ne bilo pravično in bi v sedanjem času ne bila nobena igrača. Saj vidimo, da se v že z nameravanim občinskim in začetnim šolskim zakonom hoče neznosna bremena prevaliti na naše občine, končno naj pridejo še naše cerkvene zadeve izključno župljanom na rame, in to v časih, ko gre vse kmečko gospodarstvo rakovo pot. Nočemo tudi, da se župnijska zemljišča v taki neopravični meri vštevajo med duhovniške dohodke, ker vemo iz lastne skušnje, kaj donaja sedaj zemlja takim, ki delajo s tujimi ljudmi, in ker naši predniki niso nakupili gruntov k farovžem zato, da bi potem država nič ne dajala — ampak zato, da bi farani duhovna imeli in da bi njihovi dušni pastirji lažje shajali. Stoletja so dokazala, da so naše župnije ustanovljene za potrebo, ker so jih zahtevale krajevne razmere same. Zato odločno ugovarjamo, ko vidimo nevarnost, da se stare, potrebne in lepo urejene stvari lahko spravijo v nered in v največjo zmedo. Ako se dobi denar, ki gre tudi iz naših že-

pov za toliko drugih potrebnih in nepotrebnih reči, se bo dobila tista malenkost kakor dozda še za prihodnost — tudi za naše duhovne. — V Kranju, dne 7. sept. 1925. — Podpisanih za vse zgoraj navedene župnije čez 100 županov, obč. odbornikov in cerkv. ključarjev.

d Konkursi v Sloveniji rastejo. Lansko leto je bilo v prvih osmih mesecih v Sloveniji vsega skupaj 19 konkurzov, letos pa — 61, torej trikrat več. Radovedni smo, ali g. Pucelj in Žerjava katerikrat vsaj na tihem zapeče vest, ker sta glasovala za centralizem. Ti konkursi so tudi ena izmed onih številnih trobent, ki glasno trobijo, da nas Pucelj-Žerjavov centralizem vedno bolj ugonablja in da je edina naša rešitev v avtonomiji.

d Pismo iz Francije od naših Slovencev. Aumetz, 30. sept. 1925. Že dolgo nismo nič čitali o naših slovenskih fantih in možeh iz Francije. Vse je vtihi. Od gozdnih delavcev še največkrat izvemo kakšno novico, ker tudi malo boljše zaslužijo, pa imajo več veselja pisati. Tudi v tem malem mestu nas prebiva okrog 300 Slovencev, večinoma doma iz dolenskih vasic. Prav sedaj je eno leto, odkar smo se poslovili od dobrih staršev in zapustili svoje drage. Mnogi smo že letos bili namenjeni zopet obiskati dolensko trgatav, a zdelo se nam je še malo prezgodaj. Ako nas Bog obvaruje pred nesrečo in boleznijo, bomo še malo naše župe napolnili z frankom in nastopno leto zopet na veselo svidenje v Ljubi domovini. Saj pravi pregovor, da še ptičica rada v tisti grm zleti, kjer se zvali. Tako se tudi mi Slovenci večkrat spravimo skupaj in vprašujemo drug drugega, kedaj gremo domov. Večinoma smo pri volji vsi drugo leto zapustiti Francijo, eden pravi, da bi zopet rad videl svoj rojstni kraj, drugi še enkrat pozdravi svoje ljube starše, tretji bi si rad poiskal nevesto, četrti pokusi slovensko vino, peti kupil hišico ali posestvo, šesti dobil tam delo, sedmi bo dobil dedčino, osmi poklonil se Materi Božji na Slinovcah, Rajhenburgu ali Brezjah, deveti nosil denar v domačo hranilnico in deseti pa pravi: jaz pa tudi moram iti, ker sem slišal, da bodo zopet volitve. Volil bom SLS, ne pa radičevce. Iskreno pozdravljamo vse bralce in bralke. Slovenski fantje iz mesta Aumetz, Moselle: Jožef Barbič, Banovec pri Sv. Križu, Iv. Musar, St. Janž, Fr. Breznikar, St. Rupert, Jožef Kunej, Rajhenburg.

d Nova šola bo 11. t. m. otvorjena na Jezeru pri Preserju.

d Kovani drobiž po 1 Din se bo v najkrajšem času dal v promet. Prav je, da umazani papir kmalu izgine.

d Časnikarski kongres se je vršil pretekli teden v Skoplju. Soglasno je bil sprejet predlog, naj vlada izdela nov, moderen tiskovni zakon in naj odstrani sedanjega nazadnjaškega.

d Invalidi se popisujejo. Menda rabi vlada podatkov za načrt novega invalidske-

ga zakona. Zato nekatere občine, drugod pa okrajna glavarstva popisujejo invalide. Invalidi naj ne pozabijo zglositi se. Dokumenta naj nesejo s seboj, oddajo pa naj jih ne.

d Železniške blagajne za izdajanje voznih listkov morajo imeti vedno dovolj drobiža na razpolago za menjavanje. Tako je ukazal železniški minister.

d Posebne vrste štrajk. V ljubljanski justični palači je zaprtih več oseb, ki so dolžene tihotapstva in za katere niso zapisane še nobene obravnave. Jetniki so zahtevali, da se njihove zadeve pospeše. Ker se to ni zgodilo, so začeli štrajkati s tem, da niso jedli. Nekateri že več dni niso jedli, eden je celo že 6 dni brez hrane.

d Zlato poroko obhaja te dni g. Karol Pollak, ustanovitelj največje slovenske tovarne za usnje. Obenem se poroči njegova najmlajša hčerka Špelika. Ugledni in verni družini naša najprisrčnejša voščila!

d Dr. Iv. Šusteršiča, bivšega deželnega glavarja, je v zdravilišču v Radenci zadel kap. Prepeljali so ga v Ljubljano, kjer se zdravi.

d Stanovanje na trgu. Pred Mestnim domom v Ljubljani pod košatim kostanjem se je naselila družina delavca Bitenca, ki ne more v Ljubljani dobiti stanovanja. Vsa oprava je pokrita s ploho, pod katero družina stanuje. Stanovanjska beda je v Ljubljani še vedno zelo velika, dasi se je primeroma precej zidalo.

d Umrl je v Blagovici ondojni organist in trgovec g. Stefan Grilj. N. v m. p.

d Temeljito in uspešno zdravilo. V mestih nadaljuje moda »bubikopfe« svojo zmagovalno pot in dela hudo konkurenco 1 meter 60 centimetrov dolgim ženskim lasem, ki zrastejo baje po uporabi znane Csillagove pomade. Na deželi so pa ljudje bolj pametni, a vendar se že tudi na deželi pokaže ponekod kakšna ostrizena ženska glava. V nekem kraju so pa ljudje prišli na prav izvirno misel, da bi odvrgli ženske od nove mode. Naprosili so neko staro revo, ki se je preživljala z vrtenjem lajne, naj si da postrichi lase ala »bubikopfe«. Ostanek so ji lepo skravžljali in ji privezali preko čela in kratkih las pisan trak in taka je morala iti proti dobri nagradi z lajno od vasi do vasi. Pravijo, da si vsled raznih krepkih opazk o novi modi v tistem kraju nobena kmečka ženska ni dala več popačiti svoje glave z modo »bubikopfe«. — Pripominjamo, da v Parizu, ki je središče ženske mode, le malokatera ženska še nosi kratke lase. Vse se preživi, kratke ženske lase so se pa najpreje.

d Rop v šentpeterski cerkvi. 29. sept. ponoči je bilo vlomljeno v tabernakelj šentpeterske cerkve v Ljubljani. Tat je odnesel iz tabernaklja monštranco in ciborij. Monštranca je bila medena in pozlačena, lunula zlata, ciborij pa srebrn. Oboje cenijo na 6000 Din. Vlomilec je s silo potrgal naboje pri vratih tabernaklja in jih je na ta način skoro popolnoma snel. Hostije, ki

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

so bile v ciboriju, in tudi veliko hostijo iz monštrance, je ropar raztresel po tabernaklju. Kako je bil rop izvršen, ni do sedaj še prav nič pojasnjeno. Najbolj verjetno je, da se je ropar že zvečer skril v cerkvi in pustil, da ga je cerkvenik zaprl. Ponoči je imel ropar dovolj časa, da je izvršil vlom in počakal dneva, ko so se zopet vrata odprla. O tatovih ni sledu.

d Da pomagamo. »Domovina« priobčuje iz Dramelj dopis, da je župnik napadel Domovino, češ, da je brezverska. Domovina vprašuje župnika, kje ima povod za tako govorjenje in trdi, da še ni nikdar nič brezverskega pisala. Domovino spomnimo med drugimi samo na to, kar je pisala v št. 18 lanskoo leto, ko je Domovina proglasila, da je sv. Trojica poganstvo in malikovalstvo. Ali hočemo še našteti vse one številne številke, v katerih se priporočajo skrajno umazane in brezverske knjige in odločno brezverska društva. Domovina je brezverska in veren kristjan je ne bo čital, še manj narečal.

d Fara pri Kostelu. Dne 29. septembra je na Vrhju št. 15 umrl v 30. letu starosti fant Jožef Lettig. S krošnjarenjem si je nakopal jetiko, na kateri je dolgo in mnogo trpel ter ji slednjič podlegel. Na zadnji svoji zemeljski poti je imel veliko spremeljevalcev.

d Cela družina umrla za škrlatinko. Iz Mostara poročajo, da se po nekaterih krajih Hercegovine zelo širijo nalezljive bolezni. V vasi Laštovo se je pojavila škrlatinka. V družini Stevovij, ki je štela šest članov, so v 8 dneh vsi umrli za škrlatinko.

d Požari v mariborski okolici. V Kamnici pri Mariboru se od lani naprej ponavljajo požari drug za drugim. V takozvani Kamniški grabi, ki vodi iz Kamnice proti Sv. Križu, so bili tekom enega leta po požaru prizadeti že domalega vsi posestniki. Sumi se, da zažiga hudobna roka. V noči od 27. na 28. septembra je zopet izbruhnil v tej dolinici blizu kamniške župne cerkve velik požar in sicer pri posestniku Pelcu. Ogenj se je strahovito hitro razširil. Cela hiša je bila mahoma v ognju. Rešiti se ni dalo skoro nič. Zgorela je vsa krma in ves živež razun koruze in fižola. Tudi perutnina in svinje so postale žrtev plamena. Na lice mesta so sicer dokaj hitro prihiteli požarne brambice iz Kamnice, Maribora in Stuenecv, a goreče hiše niso mogli rešiti. Škoda znaša nad 100.000 Din, a zavarovan je bil Pelc samo za 5000 K. Orožništvo skrbno zasleduje storilca in upamo, da bo ta hudobnež prejalislej padel pravici v roke.

d Silna burja. — Težke človeške žrtve v Trstu. Pretekli teden je divjala v primorju silna burja, ki je zahtevala v Trstu težke človeške žrtve. 27 letnega težaka Fortunata Pirone je vrgla s tako močjo v jarek, da je kmalu nato v bolnišnici umrl. — 61 let staremu vozniku Franu Lisjaku je dvignila burja z voza težak oder, ki je priletel na Lisjaka s tako silo, da ga je smrtno poškodoval; Lisjak je v bolnišnici par ur nato umrl. — 23 letno šiviljo Elviro Dobrilov je treščila burja na obraz; pri tem se je nesrečnici popolnoma zdrobila nosna kost in ji je počila tudi lobanja. — Na voznika Josipa Šubra je vrgla burja koš za gramoz,

pri čemer se je Šubru zlomila hrbtenica. Več oseb je dobilo lažje poškodbe.

d Nesreča z dinamitom. V Grabovom Dolu v Hercegovini je lovil kmet Svetko Pajić ribe z dinamitom. Odkod je dobival dinamitne patrone, ni ugotovljeno. Te dni pa je ponoči zbudil Pajićeve sosedo silen pok iz spanja. Ko so ljudje prestrašeni vstali in šli gledat, kaj je, so videli Pajićevo kočjo popolnoma razrušeno, njega pa so izpod razvalin izvlekli mrtvega.

d Povodnji v Bosni. Reka Bosna je na več mestih izstopila in okolico poplavlila. Ponekod sega voda že do železniške proge, da je nevarnost, da bo promet na tej progi začasno ustavljen. V Sarajevu pa je narastla Maljačka skoro za 3 metre nad normalo.

d Težka nesreča na vojaškem vežbališču v Zagrebu. 28. sept. dopoldne se je vadil oddelek vojakov zagrebske garnizije pod vodstvom podporočnika Metoda Karevića v streljanju z bombami iz pušk. Ko je okoli poldvanajstih dopoldne neki vojak sprožil puško, se bomba ni izstrelila, ampak kje v cevi eksplodirala. Učinek je bil strahovit. Podporočniku Kareviju je raztrgalo glavo, vojak pa je težko ranjen. Pokojni Karević je bil star šele 23 let.

d Nesreča ali uboj? Dne 9. sept. t. l. je šel z doma železniški delavec Jože Turk iz Sp. Vodal v občino Tržišče (Dol.) na delo na šentjanško progo. Od tega časa se ni več vrnil. Star je 23 let ter srednje visokosti. Ne ve se, ali je živ ali mrtve. Ko bi se kje našel kak mrlič te starosti, ali če se kje mudi še živ, naj se blagovoli to sporočiti župnemu uradu Sv. Trojice v Tržišču na Dolenjskem, da ta obvesti žalostne starše.

d Roparji odnesli 350.000 Din. 3. oktobra ob 9 dopoldne sta v Senovcu pri Rajhenburgu prevzela rudniški inženir Franc Forges in rudniški uradnik Jernej Peterca 350.000 Din za izplačilo delavcev v Raštajnu. Ko sta šla z denarjem proti Raštajnu, skočijo naenkrat iz gozda štirje moški z napetimi samokresi. Dva roparja stopita k inženirju, dva pa k Peterci. Odvzeli so jima ves denar in nato pobegnili. Peterca je spoznal enega napadalecv, ki je Fabijan Gršič, rojen leta 1892. v Zlatáru na Hrvatskem, bivši predelavec pri premogokopu, zadnje čase pa je bil nastavljen kot minar v nekem kamnolomu v Rajhenburgu. Gršič je velike, močne postave, ovalnega obraza, temne polti, gladko obrat, ima črne nazaj počesane lase in govori hrvatski. Takoj po izvršenem ropu so z delavci preiskali ves gozd, a roparjev niso našli, pač pa je bilo po tleh raztresenega precej drobiža, ki se ga roparjem ni izplačalo nositi seboj.

Priporoča se PRVI SLOVENSKEI ZAVOD
Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste — Podružnice v CELJU,
Breg št. 33 — ZAGREB, Haelnova ulica 12 —
SARAJEVO, Korošćeva ulica 15 in v SPLITU,
ulica XI. puka.

POLITIČNI ZAPISKI

p Politični položaj je zelo negotov. Štefan Radić se je s svojo vsiljivo zgornostjo vsled svojega govora na konferenci Društva narodov zelo zameril radikalnim krogom. Pašić je še vedno hud na Radića in se mu izogne, kjerkoli more. Na drugi strani pa je Pašić vse preje kot priljubljen pri najvišjih krogih in baš to Pašića ovira, da ne more nastopiti s tisto gotovostjo, kot je njemu lastna. Sedaj se je Radić spomnil, da bi bilo dobro, če bi prišel v vlado in sicer kot podpredsednik in namestnik Pašića. Prav tega pa Pašić neče slišati, ker na noben način noče, da bi Radić katerikrat njega nadomestoval in vodil državo, kar bi se pri Pašićevi bolehnosti skoro gotovo kdaj zgodilo. Tudi na dvoru niso zadovoljni s sedanjo sestavo vlade. Kralj se je preje, kakor je bilo v načrtu, vrnil s potovanja v Belgrad, kar je v zvezi s političnim položajem. Baje dvorni krogi potiskajo v ospredje zunanjege ministra Ninčića, ki naj bi nadomestil starega in bolnega Pašića, izpeljal sporazum tudi s Slovenci ter začel s spremembo ustave. Da je vlada čisto negotova in se pričakujejo izpremembe, je sklepati tudi iz tega, da za narodno skupščino, ki bo začela zborovati 20. oktobra, ni še skoro nič delovnega načrta sestavljenege.

p Pribećević je zelo nesrečen, ker ni v vladi. Obhodil je južne kraje, imel shode in dokazoval veliko škodo za državo, ker ni več demokratov v vladi. Mož je govoril tako ostro, da mu radikalni časopisi groze z — zakonom o zaščiti države, katerega je baš on najbolj pomagal ustvariti proti »protidržavnim« elementom. Tako se lahko zgodi, da se moč sam ujame v past, katero je nastavil drugim.

p Smrtni krči. Žerjavova »Domovina« že 8. leto piše, da SLS obhajajo smrtni krči. Kakor se vidi, ji ti smrtni krči prav dobro denejo.

p »Korošec se ponuja vladi,« piše Domovina. Vsak otrok na Kranjskem pa ve, da Korošec vsi vabijo v vlado in da bi radikalni rajši imeli 20 Korošćevih poslancev, ki so resni politiki, kot pa 50 Radićevih. Seveda bi dr. Korošec moral prodati avtonomijo in reči, da se Slovincem prav godi, če jih tlači centralizem. Tega pa dr. Korošec ne bo storil, ker ni Radić.

p Proti našim delavcem. Doslej so veljale odredbe, ki dohod delavcev iz tujih držav v našo državo zelo otežujejo vprav radi tega, ker je domačih, zlasti nekvalificiranih delavcev dovolj na razpolago. Sedaj bo ministrstvo te odredbe tako olajšalo, da bo dohod tujih delavcev zelo olajšan. Ker je gotovo, da se bo na ta način zlasti italijanskih delavcev pri nas veliko zaposlilo, bodo domači še bolj brez kruha. Socialno ministrstvo, ki je sedaj v rokah radićevcev, bi prav storilo, ko bi to stvar še enkrat temeljito premislilo.

Pravo gospodinjsko MILO je naša milo »GAZELA«. Zakaj? Zato, ker je postavljeno iz takih snovi, ki ne kvarijo perila, ampak ga res temeljito čistijo in belijo.

NAZNANILA

RAZPIS NAGRAD.

Dijaško podporno društvo v Ljubljani razpisuje za kupovalce svojih srečk sledečih sedem nagrad:

1. Nagrade v znesku 100 srečk efektne loterije za najduhovitejše odgovore na vprašanje: Kaj študira študent, ki ga vidiš na srečki naše loterije? Za najboljši odgovor se dobi 50 srečk, za drugi 30 srečk, za tretji 20 srečk.

2. Nagrade v iznosu 100 srečk za sestavitev najduhovitejšega stavka iz besedila naših dobikov. Sestavi se lahko stavek kakršnekoli vsebine; vsi samostalniki v njem pa morajo biti imena dobikov, druge besede se zbirajo poljubno. Najboljši stavek dobi 50 srečk, drugi 30, tretji 20 srečk.

3. Nagrado v gotovini 1000 kron za tistega, ki ugame, kdo bo dobil glavni dobiček, Fordov avto. Uganiti je treba le poklic. Če bo več pravih rešitev, odloči žreb.

Čas za tekmo je do 30. novembra 1925. Odgovore bo presojal odbor, sestavljen iz dveh odličnih slovenskih pisateljev in iz zastopnikov loterijskega odbora. Duhovite rešitve, zlasti pa nagrajene, bomo z imeni rešiteljev objavili v »Slovencu«.

Nagrade za prva dva odgovora bomo doposlali 6. decembra — za Miklavža! Tretja nagrada pa se izplača po izvršenem žrebanju, ko bo izid znan.

Pogoji. Rešuje lahko vsak, kdor je kupil dve srečki Dijaškega podpornega društva. Da bo odbor mogel to kontrolirati, naj vsak reševalec navede številki svojih dveh srečk.

Rešitve je pošiljati na naslov: Dijaško podporno društvo v Ljubljani, Akad. dom, Miklošičeva 5, kjer se dobi tudi srečke in vsa pojasnila za loterijo.

Odbor Dijaškega podpor. društva.

n Orel na Ješici vprizori v nedeljo 11. oktobra ob 3 popoldne v društvenem domu Jalenovo dramo: »Srečja« v 4 dejanjih. Vstopnice se dobijo pri bratu J. Ahlinu. Posetite to igro, da se zopet enkrat po dolgem odmoru snidemo v letošnji sezoni. Nasvidenje!

n Homec. Kat. prosvetno društvo bo otvorilo sezono 1925—26 v nedeljo 11. oktobra s krasno žaloigro »Za pravdo in srce«, ki je eno najlepših del Antona Medveda. Začetek ob pol 4.

n Ljudski oder v Radovljici. V nedeljo 11. oktobra ob 8 zvečer, ter v nedeljo 18. in 25. oktobra ob pol 4 popoldne priredi Ljudski oder v Radovljici zgodovinsko igro: »Amas«. Igra predstavlja preganjanje kristjanov za časa cesarja Avreliana. Polna je pretresljivih, pa tudi smešnih prizorov. Vstopnina je znižana. Vstopnice se prodajajo v Kmetijski zadrugi. Preskrbite si jih že prej, da ne bo pred igro pri blagajni prevelikega navela. Igra se konča ob 7, pravočasno za odhod na vlake.

n Ig. V nedeljo 11. oktobra ponovimo igro »Reveček Andrejček« ob 8 popoldne v Kat. domu. Kdor zadnjič ni mogel priti, naj ne zamudi te prilike, če hoče za mal denar prav pošteno zabavati se. Vabljeni še posebno iz vasi iz okolice.

n Prosvetno društvo v Velikih Laščah priredi v nedeljo 11. oktobra ob 3 popoldne igro »Edina suknja« in se izvaja več lepih pevskih točk. Prijatelji dobre zabave vljudo vabljeni!

n V Smartnu pod Smartno goro se bo vršil občni zbor Kat. prosvetnega društva v nedeljo, dne 11. oktobra ob 8 popoldne. Udeležba članov obvezna.

SIROM · DOMOVINE

ARZISE PRI ZAGORJU.

(Občinske volitve.)

Smejati smo se morali Jutrovim poročilom, da je doživela naša stranka pri občinskih volitvah poraz. Ta poraz si bomo ogledali malo bližje, da javnost spozna, koliko je verjeti temu lažnivemu poročilu. Pri prejšnjih občinskih volitvah je odnesla SLS le 88 glasov in je dobila 5 odbornikov. Sedaj pa je združila SLS na obeh listah čez 160 glasov in ima, česar ne more niti »Jutro« utajiti, v občini 10 naseljivih, vrlih mož, kateri se ne bodo demokratov niti najmanj bal. Če se na ta način podirajo v Sloveniji klerikalne trdnjave, potem smo pripravljeni, da nas ne bo nikoli konec. Če pa Jutroci primerjajo številke pri državnozbornih volitvah s sedanjimi, lažejo namenoma, ker vedo, da je volila takrat na volišču v Arzišah še Kolovrška občina. Da so našim demokratom delale te volitve preglavice, je res. Vam pa volivci, ki ste oddali glasove SLS in delavski stranki, hvala. Pomnite, da ne boste goljufani. Prestali smo preizkušnjo, katere nas bo vodila še do lepših smag.

NAKLO PRI KRANJU.

Dne 4. oktobra smo imeli slovesno blagoslovitev spominske plošče. Slovesnost je jako dobro uspela. Blagoslov je izvršil g. župnik iz Šenturja, ki je imel ob tej priliki izredno lep govor. Dne 23. avgusta smo pa blagoslovili novo gasilno brigado.

ŠKOCIJAN PRI MOKRONOGU.

(Razno.)

Lep nagroben spomenik so postavili na mokrnoškem pokopališču učitelji in škocijanski občani bivšemu nadučitelju v Škocijamu, rajnemu Fr. Lavriču. Vsa čast in hvala gre za to g. nadučitelju v Žužemberku J. Pirnatu. — Na Druščah je umrla 98 let stara Marija Knez, na Otoku pa 78 let stari Anton Krmec. — 17. septembra je bil tu prav dobro obiskani semenj, kjer se je prodalo veliko goveje živine, konj in prašičev. Govejo živino in

n Za srečke »Kat. prosvetnega društva« v Sv. Petru pod Sv. Gorami prihaja dan za dnem iz cele naše domovine obilo naročil. Cena srečki je namreč samo 5 dinarjev in dobikov je pa 250 v vrednosti 50.000 Din. Da vidite glavni dobiček, to bi se čudili; novo pohištvo iz črnskega lesa, fino polirano, obstoječe iz dveh postelj, dveh nočnih omari, mize in umivalnika z zrcalom, omare, štirih stolov in podobne. Nov kavalni stroj »Singer«, bala finega platna, zofa in štirje stoli, vreča moke, nova trenja škropilnica. Vreča 20 kg fine kave, pitkan prašič, 200 l bizelskega vina. Pa dobikov je 250 in je gotovo, da se vam eden dopade. Žrebal bo notar v prisotnosti gledalcev. Žrebanje se bo vršilo 8. decembra 1925. Izid žrebanja s izžrebanimi številkami se bo objavil v časopisju. Zato ne zamudite ugodne prilike. Pišite še danes na »Loterijski odbor kat. prosvetnega društva« v Sv. Petru pod Sv. gorami in priložite tolikokrat po pet dinarjev, kolikor srečk si želite. Čimveč jih kupite, tembolj ste sigurni, da zadene. Tisti pa, ki bi radi precej zaslužili, naj se javijo za razpečevalce srečk, kar bi jim precej nešlo, a trud bi bil malenkosten. Ne odlašajte!

n Občinski uslužbeni v Sloveniji! Kljub pozivom v vseh časnikih se je do sedaj javilo zelo malo občinskih uslužbencev za organizacijo. V našem interesu je, da se čimprej javite vsi! 170 za stvar navdušenih tovarišev bo vendar moglo združiti se! Pošljite takoj prijave na »Zvezo nameščenecv avtonomnih mest Slovenije« (sedaj v Mariboru, Magistrat).

n Vrh Sv. 3 kraljev — Sv. Križ pri Litiji. Ker se vsled bolezni nisem mogel od vseh posloviti, se tem potom poslovljam od mojih ljubih Kriščanov, med katerimi sem dvajset let živel. Zahvaljujem se za vso naklonjenost in prijaznost g. župniku, pevskemu zboru, učiteljsstvu in vsem prijateljem. Prosim, da me ohranite v dobrem spominu in da se me v molitvi spominjate. Vrh, 27. septembra 1925. — Fr. Miglič, bivši organist.

n Srebrni rožni venec se je našel na glavni cesti skozi Črnuče. Kdor ga je izgubil, naj se zglopi v župnišču na Črnučah.

konje so odgnali v Avstrijo, prašiče so pa pokupili Kočevarji in Kranjčani. — Kozolec je pogorel posestniku Fr. Anžiču v Škocijanu. — Gospodinski točaj se bo vršil tukaj od 15. decembra 1925 do 29. februarja 1926. Zasluga za to gre g. župniku Anžiču in g. županu Cinkoletu. — Cesta v Zalogu je dobro vzdignjena, da ne bo ob hudih nalivih treba bresti po vodi.

IG.

(Konkurenčna obravnava, I. del.)

V torek 22. septembra se je vršila na Igu v kaplaniji obravnava radi popravila kaplanije. Ker je kaplanija last vseh faranov, zato je prav, da vsi farani svedo, kako je bilo. K tej obravnavi so bili povabljeni po okrajnem glavarstvu vsi župani in odborniki vseh petih občin, ki so zastopane v izanški fari: Ig, Iška Loka, Iška vas, Pijava gorica in Zelimlje. Vodil je obravnavo g. okrajni glavar Klopčič, s katerim je prišel kot izvedenec neki g. inženir. Obravnava je trajala dve uri. Končno je bilo določeno, da se na stroške vseh petih občin popravi v kaplaniji le stranišče, kar bo stalo 500 do 600 Din. G. glavar je nato otvoril debato in vprašal moše, če ima kdo kaj pripomniti k tej popravili, ki bo vseh pet občin skupaj stala največ 600 Din. In začela se je debata, krasna, sijajna in zelo, zelo poučna, kakršnih Slovce ne vidi vsak dan. V debato so posegali precej energično — da se miho izrazim — posebno g. župan Hitec, Jan. Senk in Fr. Toni in še nekaj drugih. Rekli so ti in drugi, da občine ne bodo nič plačevale za popravilo kaplanije, ker ima kaplan v kaplaniji na stanovanju sorodnike, ki da mu plačujejo letno 450 Din in s tem denarjem naj se popravi kaplanija. Dalje, da ima farna cerkev denar in da je še od svonov veliko ostalo in da oni hočejo vedeti, kje je cerkveni denar. Kmetje da so še tako preveč obloženi s davki, sedaj naj pa pridejo še nove občinske doklade za popravilo kaplanije. Tudi občine so preobložene s raznimi stroški! G. glavar pripomni, da se za 500 Din za pet občin ne splača govoriti. Na vsakih sedem faranov pride namreč 1 Din na naklado: torej na vsakega farana pride pol krone ali okroglo 13 par! — Ko sem jih vprašal, zakaj so odpravili občinsko naklado na vino in na žganje pa sploh še naklade ni bilo, so mi rekli, kaj da jim žganje »metem napreč, češ, kdo ga pa pije. Celo na biro so se vrgli, češ, da je nisem nikomur odpustil! Res, bila je to debata, zelo, zelo poučna! — G. glavar je kljub svoji odločnosti komaj še vzdrlžal red. Nekomu je moral dvakrat povedati, da naj ne vpije, ker ni nihče gluha. — Nato je bilo glasovanje in sicer samo, kdo je proti temu, da bi pet občin skupno dale vsega skupaj 500—600 Din za popravilo kaplanije, torej proti temu, da bi vsak faran dal — piši in beri ter si zapomni — 13 par za popravilo kaplanije. Proti so glasovali: občina Ig: g. župan Hitec, Jan. Senk, Jan. Balant, Fr. Močilnikar, Mart. Moglič, Jožef Zdravce (vsi posestniki in Iga). Dalje: Fr. Toni, Al. Steblaj, Iv. Strumbej (vsi gostilničarji na Igu), in še Jožef Zalar, posestnik iz Keta. Iz občine Iška Loka so bili proti: g. župan Matija Ciber, Martin Pire, posestnik, Jan. Kumše, posestnik in cerkv. ključar, in Anton Znidaršič, posestnik. Iz občine Iška Loka so bili proti: g. župan Miha Vrenk, gostilničar, Jožef Maxi, gostilničar, Fr. Steblaj in Fr. Steblaj iz Male vasi, Ant. Zagar, posestnik in cerkveni ključar ter še Janez Maček iz Gor. Iga. Iz občine Pijava gorica so bili proti samo g. Kandare, gostilničar. Od občine Zelimlje ni bilo nobenega občinskega moža iz naše fari, ki bi glasoval proti. Izvolil se je nato še odbor za (I) popravilo stranišča v kaplaniji, v katerega so bili izvoljeni sami taki, ki so bili odločno proti (I) popravilu. Za predsednika odbora za popravilo stranišča je bil izvoljen — g. Jan. Senk. Nekaj mi sili v pero, da bi zapisal, pa se enkrat ne bom še.

M.

I^a. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

D. M. v POLJU.

Občinske volitve so minule in veliko je bilo prahu in pisanja; posebno veselje je vladalo pri »Jutroc in »Domovini«. Toraj klerikalna trdnjava je padla in občina ima naprednega župana v osebi g. Gartože iz Zadobrove. Mi smo molčali na vse in čakali. In slika tako vzornega naprednega odhoda je že tu. Pri prvi seji je bila volitev župana. Izvoljen je bil z 14 glasovi g. Gartoža. V »Jutroc je dal izjavo, da ni naš pristaš več, ampak da je kandidiral na gospodarski listi, ki je bila napredna (liberalna). Ne vemo, kaj bodo rekli vsi tisti naši posestniki in kmetje, ki niso bili s tem zadovoljni, da so jih predstavniki in njih zastopniki preglasili za liberalce. Drugi kandidat za župana je bil g. Zabjek iz Studenca. Volili so ga kmetje in delavci. Takoj prva seja je bila sklicana tako, da se ni noben človek spoznal, kaj bo. Obravnavala se je prezidava šole. Bivši gerent in svetovni svet so izdelali na svojo roko načrte za prezidavo šole, ki bi stala dograjena okoli 2 in pol milijona dinarjev ali 10 milijonov kron. Naši odborniki so bili dobro pripravljeni in so skušali dokazati vsem nasprotnikom, da je načrt nesprejemljiv, ker je predrag, občina pa nima sedaj denarja in ga še dolgo ne bo imela. Vsi davki, ki so že sedaj veliki, bi se morali vsaj za polovico še povečati, tako da bi za dolgo dobo let bili davkoplačevalci primorani plačevati. Vse to so jim naši odborniki raztolmačili. Šola je res zanemarjena in jo bo treba popraviti za silo, ne pa prezidavati iz starega poslopja, ki je slabo in iz kamenja, v novo stavbo. Ko je prišlo do glasovanja jih je glasovalo 9 za šolo, 9 pa proti. Tako so se sedaj delavci postavili in roko v roki glasovali proti. Kmetje posestniki, ki so prej toliko godrnjali, kako se gospodari, so pa glasovali za šolo. Seveda, če jih boste vprašali, bodo tajili. Župan bi moral seveda odločiti. Ni pa rekel ne ja, niti ne. Zadeva se je vlekla naprej. Cela občina je pokonci in v nedeljo je bila sklicana ob 3 popoldne druga seja. Dasi je bil lep dan in popoldan, ko vsak rad kam gre, se je nabralo polno občanov, da sami vidijo, kaj hočejo delati ljudje, ki so jih volili. Naš klub je bil sbran polnoštevilno. Ura je že šla proti pol 4, vendar ni bilo nikogar. G. župan in tajnik sta prišla, toda odbornikov — naprednjakov ni bilo. Spuntali so se menda nad samim županom ter se zbalili naših nevtrajenih ljudi. 14 letov se je zbal 11 poblebnih klerikalnih backov, kakor pravijo. Kaj takega se menda še nikjer ni zgodilo na svetu. Z glasnim protestom so naši odhajali od »sajec, iskati levo, ki so sedeli sbrani in potrli pri Joklan. V nedeljo ob 8, po prvi sv. maši, se igra nadaljuje. Priporočamo občanom, da pridejo zraven, da vidijo, kdo hoče občini dobro in potem si naj zapomnijo za bodoče. Drugič pa so pet kaj več iz našega poljskega parlamenta.

IZ CERKLJANSKE FARE NA GORENJSKEM.

(Odkritje spominske plošče v Lahovčah.)

V nedeljo 11. oktobra ob 2 popoldne se bo vršilo odkritje spominske plošče v svetovni vojni padlim vojakom iz Lahovč. Govoril bo bivši vojni kurat in tajnik Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne g. Fr. Bonač. Vojaki iz svetovne vojne in tudi drugi iskreno vabljeni!

KRESNICE OB SAVI.

(Odkritje spominske plošče.)

V nedeljo 27. septembra se je vršilo pri nas slavlje odkritja spominske plošče v svetovni vojni padlim vojakom. Ze rano so se zbirali Kresničani, vaščani šestih okoliških vasi, Ribničani in Hotičani pred cerkvijo, kjer je bil postavljen ličen oder, okrašen z zelenjem, dotim je iz cerkvenega stolpa plapolala zastava v bel solnčnat dan, obdana s črnim pačolanom. Ob 10 je bral bivši vojni kurat g. Bonač sv. mašo in med službo božjo opravil darovanje za preostanek stroškov spominske plošče. Po sv. maši je pred cerkvijo zapel moški zbor ponarodno delo nagrobnice: »Vigred se povrnce, nakar je šolska mladina deklamirala več slavu primernih pesmi. G. državni uradnik Spunt je imel slavnostni govor, omenjal je trpljenje, junaštvo domačih mož in fantov, ki so preminuli v svetovni vojni in grajal one germanske stotnike, mažarske sodnike, ki so obsojali na smrt slovenski živeli. Bedril je matere in žene padlih in jim pokazal, da njihova kri ni bila zastonj prelita, da so prav ti junaki položili temelj novi državi — Jugoslaviji. Solzne so bile oči mož in fantov, ki so se srečno vrnili, ihtele so matere, žene in otroci pokojnih. — Po govoru so odkrili ploščo in zbor je zapel Prelovčev »Doberdobj. G. kurat je orisal trpljenje slovenskih mož

GOSPODAR

Sodi od črnega vina za belo vino.

Mali vinogradniki navadno nimajo toliko posode, da bi bili pripravljeni za vsako morebiti tudi izredno dobro vinsko trgateg. Še večkrat se zgodi, da jim primanjkujejo sodi za belo vino, medtem ko jih imajo za črno preveč. V takih primerih potem operejo z navadno mrzlo vodo sode črnega vina in ulijejo notri belo vino. Posledica je, da se belo vino navzame iz sode rdečkaste barve in s tem izgubi seveda mnogo na svoji kakovosti, oziroma kupčijski vrednosti. Če hočemo torej belo vino spraviti v sode črnega vina, jih moramo, preden ulijemo vanje belo vino, temeljito

izprati, da se iz njihovih dog izluži barva črnega vina.

Pri tem delu nam je postopati na sledeči način: Najprej ostružimo iz sode zasušene drože (grampo, vinski cvet). Potem napravimo raztopino od 20 litrov vroče vode, 4 kg sode in 1 kg živega apna. Ta raztopina zadostuje za pranje sode od 20 do 25 hl; z njo dobro operemo sod in jo pustimo par ur v zaprti posodi, ki jo valjamo semtertja, da se barva čim temeljiteje izluži iz dog. Navadno zadostuje ta postopek, da se iz sode izluži vsa črna barva.

Večkrat se pa pripeti pri sodih, v katerih je bilo močno črno vino, da se na navedeni način ne da še popolnoma odstraniti črna barva. V takih primerih vza-

in fantov na bojnih poljanah, domači g. župnik je opravil na mestu »Liberoc za padle. — Zahvaliti se moramo ob tej priliki g. župniku Dolinarju, slavnostima govornikoma, pevskemu zboru in zlasti pa ondodnemu pevovalci g. Zupanu in šolskima upraviteljicama, ki sta tako lepo naučili mladino deklamacije.

IZ SINKOVEGA TURNA.

Sprejmi, dragi Domoljub, tudi od nas malo sporočila, ko se tako malo kdaj oglasimo. Letina je pri nas bolj slaba, krme za živino ne bo dosti, a

drugi pridelki so pišli vsled moče, črva in miši, ki se jih je silno zaplodilo. Ako ne bo kake pomoči zoper nje, bodo pokončale vso ozimino. Sadja je tudi malo in še to hoče vse zginiti. — Pri nas se je ustanovilo tudi prostovoljno gasilno društvo. Dne 20. septembra je bila ustanovitev z veselico. Društvo se naproša, da bi drugič ne prirejalo tistega neizogibnega plesa, je dosti drugih in sicer poštenih zabav. Drugače pa, močje in fantje, le korajžino naprejš! Seveda dosti je ovir in malodušnosti pri nekaterih, pa s vztrajnostjo se bo vse premagalo.

To je veselje, taka pena!

Kdor uporablja „GAZELA“-milo, ima prijetno delo in je hitro golov. Jaz ne perem nikdar z drugim kakor z „GAZELA“-milom.

GAZELA MILO

memo na vsakih 100 litrov vsebine po 10 litrov vroče vode in vlijemo v njo četrt litra solne kisline. S to razredčeno tekočino peremo, oziroma valjamo sod okrog pol ure ter ga nato odcedimo. Po vsakem takem pranju soda ga moramo nekolikokrat izprati s čisto mrzlo vodo, dokler voda ne izteče iz njega popolnoma čista. V tako oprane sode lahko brez skrbi vlijemo bela vina, ki bodo ostala ravno tako čista kakor v sodih belega vina. Solna kislina se dobi v drogeriji ali v lekarni.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Uradni tečaji za mesec oktober 1925. Fin. ministrstvo objavlja za mesec oktober sledeče uradne tečaje: napoleon Din 217, turška lira Din 245, funt šterling Din 272.50, dolar Din 56.25, kanadski dolar Din 56, nemška marka Din 13.30, poljski zlat Din 10, šiling Din 7.50, 100 francoskih frankov Din 265, 100 švicarskih frankov Din 1085, 100 lir Din 230, 100 belgijskih frankov Din 245, 100 holandskih goldinarjev Din 2260, 100 romunskih levov Din 27.15, 100 bolgarskih levov Din 40.90, 100 danskih kron Din 1375, 100 švedskih kron Din 1510, 100 norveških kron Din 1177, 100 španskih pezov Din 810, 100 grških drahem Din 82, 100 čeških kron Din 166.50, milijon mažarskih kron Din 788.

CENE.

Ljubljanska blagovna borza. Pšenica bačka, postavljena v Bački na postajo, Din 255, pšenica domača v Ljubljani Din 265, oves slavonski v Ljubljani Din 205, na slavonski postaji Din 185, koruza slavonska v Ljubljani Din 216, koruza na sremski postaji Din 182.50, koruza nova sušena Din 122.50, koruza v storžih na slav. postaji Din 75, fižol domači postavljen v Postojno: ribničar Din 315, mandalon 300, prepeličar Din 325, krompir postavljen na štajersko postajo: beli Din 65, rožnati Din 60; bučne peške rešetane, postavljene v Ljubljano Din 320.

Tržišče z lesom. Blago se je večinoma tržilo postavljeno na mejo: Bukovi plohi Din 550, hrastovi hlodi Din 480, smrekovi hlodi Din 220, frizi Din 1300, madrieri Din 580, late monte Din 540; blago na nakladalni postaji se je tržilo: breza okrogla, 10 do 80 cm, Din 380, jamski les Din 170, hmelovke, ravne, neobeljene Din 6.25, bukova drva Din 17.50, postavljene v Ljubljano Din 21, bukovo oglje v Ljubljani Din 19.

Tržišče s fižolom. Kupčija s fižolom, posebno za izvoz, se ne more še razviti, ker je inozemstvo že založeno z domačim pridelkom. Francoška, ki je bila naš najboljši odjemalec, ima letos sama dovolj blaga. V drugi vrsti prihaja Trst, ki pa navadno plačuje slabše. Zato se je tudi naša trgovina osvobodila tržaškega posredovanja in si je drugod poiskala odjemalcev. Dosedaj je letos Slovenija še vedno edini prodajalec barvastega fižola na svetovnem trgu, ker drugod ni še spravljen. Italija ima le manjvredne vrste. Pripomniti pa je treba, da je pri nas od lanske dobre letine ostalo še precej fižola neprodanega, ki ga pa ni mogoče drugače prodati kakor za krmo živini po nizkih cenah. Naravno da je najbolj pametno, če ga naš kmet sam po-

krmi živini, kar se sedaj tudi splošno dela. Glede današnjega položaja pri kupčiji novega fižola je omeniti, da znaša današnja cena za ribničar Din 3.15, za mandalon Din 3, za prepeličar pa Din 3.50. Cena za prepeličarja je zaradi tega tako visoka, ker ga je na trgu zelo malo; znižala se bo pa tedaj, ko ga pride več na trg in ko bo ta vrsta zrela v Galiciji.

ZIVINA.

Prašičji sejem v Mariboru 2. oktobra. Prignanih je bilo 270 prašičev, 2 kozi in 3 ovce. Povprečne cene so bile: prašički 5—6 tednov stari Din 75—125, 7—9 tednov Din 150—225, 3—4 mesece Din 260—300, 5—7 mesecev Din 350—450, 8—10 mesecev Din 550—650, 1 leto stari Din 850—1000. Za kg žive teže se je plačevalo po 10—14.50 Din, mrtve teže 15—18 Din. Prodalo se je 165 komadov. Kupčija je bila srednje živahna, cene pa bolj stalne. Zaenkrat tudi ni pričakovati večjih sprememb v cenah, ker prašičerejci ne silijo preveč z blagom na trg.

RAZNO.

Mednarodna kmetijska organizacija. V Bernu se je te dni vršila konferenca kmetijskih organizacij iz Italije, Avstrije, Švice, Mažarske, Jugoslavije, Francije, Nemčije, Nizozemske, Češkoslovaške, Poljske, Estonke, Letonske, Finske in Zedinjenih držav. Na konferenci se je sklenila ustanovitev Mednarodne kmetijske organizacije. Dalje se je sklenilo, da se organizacijam vseh držav predloži načrt statuta za mednarodno konferenco, ki se bo vršila leta 1926 v Rimu.

Konkurzi v Sloveniji. Število konkurzov je značilno za vsakokratno gospodarsko stanje kake dežele. Zato je važno, če primerjamo število konkurzov posameznih let v Sloveniji. V prvi polovici tega leta je bilo pri nas odprtih 42 konkurzov, od teh največ maja 10 in avgusta 12. Skupno je bilo v prvih 8 mesecih letos razglašanih 61 konkurzov, medtem ko je bilo njih število v istem razdobju lanskega leta samo 19. Letos je torej faliranih trgovcev in industrijcev trikrat večje nego lani. S 1. IV. t. l. je pa bilo odpravljen poravnalni postopanje, s pomočjo katerega se je lani marsikatera tvrdka izvila na škodo dobaviteljev blaga, ne da bi šla v konkurz. Tako je ugotoviti v prvih 8 mesecih t. l. 113 insolventov (61 konkurzov in 52 poravnalnih postopanj do 1. aprila t. l.), v istem času lanskega leta pa samo 71 (19 konkurzov in 52 poravnalnih postopanj). Ta statistika kaže, da so se gospodarske razmere v Sloveniji od lanskega leta znatno poslabšale. Kako bi šle gospodarsko stanje našega kmetijstva v ti dveletni primerjavi izgledalo, če bi mogli navesti statistiko zadolženja naših kmetij.

Oslajevanje letošnjega vinskega mošta v mariborski oblasti dovoljeno. Veliki župan mariborske oblasti je 22. septembra izdal odredbo, ki na podstavi § 5 vinskega zakona dovoljuje vinskim producentom prosto in splošno oslajevanje (ne sladkanje!) letošnjih vinskih moštov v mariborski oblasti in sicer z 2—4 odstotkov (2 do 4 kg sladkorja na 100 litrov) mošta navadnih grozdnih vrst, ki imajo izpod 14 odstotkov

in onih finejših vrst, ki imajo izpod 17 odstotkov sladkorja. Sladkor v ta namen mora biti popolnoma čist, brez vsakih primesi. Rjavi, tako zvani ameriški sladkor se ne sme rabiti v to svrhu. Prav tako se sladkor ne sme raztopiti v vodi, marveč le v vinskem moštu. Sladkor naj se doda po možnosti še kipečemu moštu. Zaradi splošne dovolitve oslajevanja odpadejo v mariborski oblasti posamezne prošnje vinogradnikov za oslajevanje kakor tudi posamezna naznanila o izvršenem oslajevanju.

Cenovnik za trte iz državnih nasadov. Ministrstvo za poljedelstvo je izdalo cenovnik trt, ki se bodo letošnje jesen in prihodnje pomlad oddajale iz državnih nasadov. Po tem cenovniku bo stalo 1000 komadov: ključni ameriške trte I. vrste po 100 Din, II. vrste po 35 Din; korenjaki (sajenke, bilfe) I. vrsta po 250 Din, II. vrsta po 75 Din; cepiči zreli I. vrste po 1500 Din, II. vrsta se ne prodaja; ključni domače trte I. in II. vrsta po 80 Din. — Trsnicarji morajo plačati ključne dvačkrat tako drago. Vinogradnikom, ki potrebujejo trte za izpopolnitev in razširitev svojih vinogradov, ni treba predlagati potrdil o vsebini apna svojih zemljišč. Prosilcem za ključne in korenjake ni treba predlagati potrdila občinskega urada, da jemljejo trte za sajenje na svojem zemljišču.

Znižanje tarif. S 1. oktobrom je stopil v veljavo novi znižani tarif na železnicah za blago, ki je prinesel marsikatero olajšavo pri prevozu posebno kmetijskih pridelkov. Sedaj pripravlja minister prometa tudi znižanje potniških kart za približno 20 odstotkov. Ta korak je bil res nujno potreben, kajti dosedaj je imela naša država skoro najdražji potniški tarif izmed vseh okoliških držav.

g Dohodninski davek. Kako se napoveduje in kako se delajo pritožbe? Založila Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena 10 Din, po pošti 1 Din več. Odlični davčni strokovnjak opisuje kratko, zelo pregledno in lahko razumljivo, kaj vse je treba vedeti davkoplačevalcu glede dohodninskega davka. Posebno važen je spis za one, ki hočejo davek pravilno napovedati in sestaviti dobro utemeljene pritožbe proti predpisu visokega dohodninskega davka. Naroči naj se vsak kmetovalec. Naroča se pri Zvezi slovenskih zadrug, Ljubljana, Janez Trdinova ul. št. 8.

Za nabavo novih Šmarnogorskih zvonov je doslej nabrana nekako dobra polovica potrebnega kapitala, ki je plodonosno naložen v hranilnici. Sedaj treba še zbrati potrebno vsoto za veliki zvon. Toliko sporočamo na razna vprašanja s prošnjo, da se še nadalje spomnite priljubljenega šmarnogorskega svetišča.

Kleparski učencec se sprejme v triletno učno dobo z vso oskrbo v hiši. Pogoje zve pri F. Žužek-u, kleparskem mojstru na Bledu. (Dečki železničarskih staršev imajo prednost.)

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

GOSPODINJA

Krščanska šola — krščansko ženstvo!

Pregovor pravi, da dobra gospodinja podpira hiši tri ogle. Ta pregovor pa velja ne samo za domačo hišo in njen obstoj, ampak tudi za narode in države; umevati pa ga moramo prav tako v boju za krščansko šolo.

Žena, mati, ti si prva vzgojiteljica človekova, ti prva njegova voditeljica, ti njegov kažipot v življenje. Na tebe obrača otrok največ pozornosti; kar delaš ti, to hoče in posnema tudi on. Toda zastoj ves trud in vse vzgojno delo, ki ga imaš z otrokom, ako bo šola — brezverna. Izruvali mu bodo vero iz srca, izruvali upanje in ljubezen do vsega, kar je božjega, tvoja beseda in tvoj vpliv pa bosta uničena.

Krščansko ženstvo, zgani se sedaj, ko je čas! Dekleta in žene, vse na delo za krščansko šolo! Od vas je odvisno, kakšna bo šola bodočnosti; zato se vsi obračajo danes s pozornostjo na vas, kaj boste storile ve, ki imate v rokah in v srcih eno in veliko nalogo: vzgojo otrok. Ali ne boste zahtevale, da se ta vzgoja tako nadaljuje, kakor ste jo ve začele? Na temeljih našo svete vere!

Pridružite se vrstam bojevnikov za krščansko šolo in vztrajajte, dokler ne zmagate!

Kristus naj vlada v naših šolah kakor doslej tudi nadalje, potem bo srečna naša mladina in domovina!

Vzgoja.

SUROVOST.

Zanemarjena vzgoja, slabi zgledi in občejanje s surovimi ljudmi ima za posledico surovost v vsem obnašanju. Zunanja surovost se kaže pri otrocih v rabi grdih besed, pri starejših v nečednih šaloh in norčijah, pa tudi v brezobzirnem obnašanju napram slabotnejšim in revnejšim. Pogosto je ta surovost samo zunanja in tudi samo v zunanosti ostane in ne posurovi srca. Če pa takega obnašanja in ravnanja ne omili dober vpliv vzgoje, posurovi ves človek na zunaj in v notranjosti. Kadarkoli se pokaže pri otroku taka surovost, v katerikoli obliki, vselej naj jo mati že v mali zatre. Najboljša pomoč pri tem je to, da vadi otroka na obzirnost, vljudnost in spoštovanje do vsakega. Nikoli naj ne pusti, da otroci divjajo, ropotajo in kriče, nikoli se tudi ne smejo vmešavati v pogovor odraslih. Vse obnašanje mora biti dostojno. Pri jedi naj mati ne trpi nikake požrešnosti in sladkosnednosti, temveč naj vadi otroke na premagovanje že izza mladih nog. Notranja surovost se javlja v bahatem poudarjanju svoje moči in zmoglosti, ki postane včasih celo okrutno.

Ježice kupim v vsaki množini. Ponudbe na upravo »Domoljub« pod značko »Eksport«.

Vrtnarstvo.

Mrzla jutra, hladni večeri, kratki dnevi nam oznanjujejo prihod jeseni. Prezgodaj je prišla. A ker je tu, treba računati z njo in urediti na vrtu vse tako, da bo slovo od cvetja in zelenja zvezano z upanjem svidenja. Jesensko cvetje kakor: dalije, georgine, astre, anemone, salvijs, orbene in še mnogo drugih nas razveseljuje s svojim raznobarnim prelepim cvetjem. A vse to samo za malo časa. V eni sami noči pomori slana vse to pisano cvetje. Cvetje je kakor človeška doba. Vse ob svojem času! Vse samo za en čas.

Jesensko delo na vrtu je istega pomena kot spomladansko. Zalivati navadno ni potreba, ker dolge noči privabijo gosto meglo, ki s srebrnimi kapljicami poškropi cvetje in zelenje. Poškropi pa tudi plevel, da lažje bujno raste. Neobhodno potrebno je zato pridno pleti, ker kopriva ne pozebe in plevel, ki v jeseni cvete, se razseje po vsem vrtu. Le pridno osnaži in pripravi gredice za zelenjad, ki jo boš lahko rabila zgodaj spomladi.

V oktobru se naseje še lahko: špinaca, motovilec, radič in zimska solata. Zimska solata ni endivija, ampak navadna letna solata trdne, trpežne vrste. Na pripravljeno gredico nasej prav na redko semena, ki se dobi v trgovini. Mraz jej ne škoduje in zgodaj spomladi naredi glave. Nekatere gospodinje nasejejo tudi že v jeseni petršilj, korenček in zeleno. A prav zagotovo se ne obnese vedno.

Marjetice in potočnice so kaj ljubke cvetice, ki jih je treba vsejati na določen prostor in pripravljeno gredico.

Cvetice lončnice, ki si jih presadila na vrtno gredico, previdno presadi zopet v lonce in lonce zakopli v zemljo, ker bi prehitra izprememba ovirala prijetje v loncu. V zemlji in vlagi je pa prijetje zelo olajšano. Če imaš jagode na vrtu, jim porazi dolge nepotrebne vlaknice, razredi jih in jim dobro pognoji. Kurjevci pomešani s sajami in bukovim pepelom je najboljša gnojila za jagode.

Za gnoj tudi ni vse dobro. Gnijo sadje vsebuje vse polno mrčesec, ki se v gnoju še razmnože in potem škodujejo sadežem. Gnijo sadje popari z vrelin kropom in šele potem stresli na gnoj. Če pota v jeseni čisto opleveš, boš prihranila veliko dela, ki bi ti spomladi vzel mnogo časa.

Razkuževanje.

Povzročitelji nalezljivih bolezni — kolikor jih poznamo — so prostemu očesu nevidna živa bitja in spadajo večinoma med rastlinstvo. Njih velikost in oblika je pod drobnogledom po tisočkratni povečavi različna, nekateri imajo obliko kratke črtice (bacili), drugi sličijo drobnim piščali (koki), tretji nastopajo v obliki vijuge ali tanke vejice (vibrioni). Množijo se s cepljenjem ali delenjem. Tako doraste bolezenska gljivica tekom pol ure ter se razdeli; v

Ako hočete štediti svoje perilo, tedaj uporabljajte pri pranju samo milo »Gazela«!

eni uri imamo štiri, v dveh urah 16 in v 12 urah 16 milijonov. Za hrano potrebujejo gotovih snovi, katere kradejo drugemu organizmu. Mnoge izmed njih se tudi gibljejo. Višek škodljivosti tvorijo njihovi notranji ali zunanji strupi, katere proizvajajo.

Vir nalezljive bolezni je bolnik. Odtod se potom nesnage pri nezadostni pažnji širijo bacili po predmetih, obleki ali živilih na zdravo okolico. Mnogo jih vdihamo z okuženim prahom ali drobnimi kapljicami, prihajajočimi od bolnika. Raznašajo jih tudi muhe, ki sedajo po nesnagi in jedilih, katera uživamo neprekuhana. Vsaka vrsta bacilov ima v človeškem telesu določeno mesto, kjer se po naselitvi zamore uspešno razviti.

Poglavitno delo zatiranja nalezljivih bolezni obstoji v zabranjenju prenosa bolezenskih kali in v njih uničevanju. To je desinfekcija ali razkuževanje. V ta namen je postavil higienski zavod v Ljubljani po deželi desinfekcijske kolone, čijih dolžnost je: odstranjevati zdravstvene nedostatke in razkuževati.

Pomaga pa naj tudi ljudstvo samo. Poznati mora vsaj glavna obrambna sredstva, s katerimi se zavaruje pred sovražniki našega zdravja in prepreči obolenje.

Najpoglavnejše obrambno sredstvo je red in snaga. Skrbimo za čisto, svetlo in zračno stanovanje ter zatirajmo ogabno golazen, ki v mnogih slučajih raznaša bolezenske kali. Odpravljajmo jo z umivanjem tal in s pogostim beljenjem, zakaj apno ima dobro uničevalno moč. Predvsem nam je paziti na stranišča in gledati, da bodo greznice betonirane in pokrite. Izpred kmetških bivališč naj izginejo gnojlišča, luže z odpadno vodo in kupi smeti, ki spadajo v obzidane in zaprte jame.

Mnogo bomo dosegli tudi z izvajanjem telesne čistote, z vestnim prekuhavanjem živil in pitne vode posebno takrat, kadar izbruhne v okolici nalezljiva bolezen. Vso skrb polagajmo na umivanje rok pred jedjo in po vsaki uporabi stranišča. V svrhu gotovejše odstranitve strupenih bacilov pa se poslužujemo vedno tudi kakega razkuževalnega sredstva.

Zelo učinkovito razkuževalno sredstvo je Sanitol, ki ga izdeluje tvrdka Chemotechna v Ljubljani. Sestoji iz karbolne kisline in nekaterih drugih masčob. Ako ga zaužijemo, je strupen, nerazredčen ožge kožo in sluznice, zato nam služi le za zunanjo uporabo v 5 odstotni raztopini, to je 5 navadnih žlic na 1 liter vode. Moč, s katero vpliva na bakterije, je smrtonosna; deluje pa na vse okužene predmete in uniči vse povzročitelje nalezljivih bolezni. V sanitolovi raztopini namakamo bolnikovo perilo, preden ga operemo; ako ga namočimo zvečer in pustimo čez noč, je končano tudi najodpornейše bolezensko seme. Perilu samemu pa omenjena tekočina ne škoduje.

Rabimo jo tudi za razkuževanje stranišč, tal in lesenega pohištva. Treba ga je umiti s cunjjo ali obdrgniti s krtačo, namočeno v raztopini, ni pa dovolj, če ga samo površno oškropimo. Z njo razkužujemo vse kovinaste predmete, kuhinjsko posodo

LISTEK

Na Ključevem.

Češki spisal Jan Neruda. — Prevedel Anton Puc.

IV.

Medtem, ko se je Ivan srdil in jokel, se je na drugem kraju razpravljalo o njegovih usodi določno in trezno.

V eni izmed častniških sobic si sedla ob mizi dve osebi nasproti. Eden nam je že znan, Osip Mirovič, drugi je njegov prijatelj Semen Čevaričev. Ta je skoro iste starosti kot Mirovič, zunanosti je pa čisto drugačne, Mirovičev ostri, skoro orientalski obraz, z iskrecimi se, črnimi očmi se razlikuje od krasno ovalnega obraza prijateljevega, čigar jasne oči kar najbolj odkrito gledajo izpod močno obokanega čela v svet. Tudi drugače se razlikujeta, kajti Čevaričev ima na sebi uniformo topničarskega častnika.

Sedela sta tu že dalj časa in govorila le o navadnih stvareh.

»Presenetil si me, Ivanič. Šele za jutri si se priglasi!«

»Da, toda bil sem sam vesel, da sem mogel prej odriniti. Veš, kako neprijetne so poleti petrogradske kasarne. Obžalujem, da nisem izletel iz gnezda za dolgo. Tri, štiri dni ostanem le pri tebi — škoda, potem moram iti spet nazaj.«

Mirovič se je lahno nasmehnil. »Povej mi no,« je previdno pričel, »kaj je vendar novega pri petrogradskih polkih. Ali je še v njih tisti veseli duh, ki so ga imeli še ne dolgo tega, ko so se sami carji tresli pred njimi?«

»Še bi bil veseli duh in dosti vroče krvi! Toda gladni so ko volkovi, namesto

in jedilno orodje. Take predmete namočimo v razredčenem sanitolu ter jih pustimo stati nekaj minut, nakar jih oplaknemo s čisto vodo. Izvrstno razkuži tudi nočno posodo in pljuvalnike, kjer bi ne smelo nikoli manjkati sanitolove raztopine.

Sanitol je izborno razkužilo za zunanje dele telesa, posebno rok. V to svrho ga rabimo v 1 do 3 odstotni razredčenosti (1 do 3 žlice na 1 liter vode). Razkužuje močneje in hitreje kot lizol.

O pogubnem vplivu sanitolove raztopine na uši, bolhe in stenice bomo govorili v prihodnjem sestavku, ko bomo razpravljali o pokončevanju škodljivih mrčesov.

U.

Praktični migljaji.

Roke rujave po orehih namaži z gnilih jabolkom. Limonični sok ter trpentin izjesta tudi vsak madež. Ali: roke namaži z glicerinom in oteri s prahom divjega kostanja ali umij v lugu divjega kostanja. Tak lug je sploh dober za umazane in raskave roke. Drug lug, ki ubeli roke in je bil staro sredstvo za lepoto, so — jajčje lupine: Prevri lupine in odcedi, ko je stala na njih voda 24 ur. Umivaj si s tem večkrat roke.

redne hrane imajo le nadzorovanja in počasne parade. Katarina razkošno živi na Livonskem in njeni ljubljenci počvenkujejo z zlatom namesto z mečem pripoveduje Čevaričev z malomarnim glasom.

»Toda, ko bi hoteli, bi našli petrogradski dosti zabave!« se umeša Mirovič.

»Ne bi je našli, saj je ni, ljubi Osip! Težko je poiskati, če gospodje ne marajo.«

»No, jaz ne računam nič,« govori Mirovič z neprisiljenim nasmehom; »toliko pa je gotovo, če bi se zares hotelo poiskati, da bi...«

»Zdi se, da nekaj veš, Osip Mirovič!«

»Da nekaj vem? Seveda vem, toda prav toliko, kolikor vsakdo izmed vas. Kaj so Rusi že porabili, da sedi car Ivan na Ključevem namesto v Petrogradu ali Moskvi na prestolu?«

»Eh kaj! Ivan ni car, car je Katarina in Ivan je njen jetnik!«

»Dobro — seveda — imaš prav! Vidiš, da se v ničemer ne pobijava, da enako misli, prijatelj Semen Čevaričev! Tudi jaz nisem hotel s svojo pripombo ničesar posebnega povedati. Mislim le, da se je že dostikrat zgodilo, da so jetniki postali gospodje, a gospodje da so šli v pogibelj. In kar se je že kdaj zgodilo, se zopet more zgoditi in nikdar ne škoduje, če je človek na vse pripravljen. Prosim te, Semen Čevaričev, kaj bi nam bilo na gospodih, ko bi ne bila naša usoda često vezana na njih usodo. Ne vem pa, zakaj ne bi vse porabili, da spravimo svojo bodočnost iz nevarnosti. Če morejo drugi gledati v višavo, zakaj neki bi bili mi zadovoljni s tem, kar ravno smo. Danes ali jutri se spomnijo na Ključevo in pojutrišnjem bo mogel Ivan vladati v Petrogradu, in žal bi mi bilo, če bi prijatelj Semen Čevaričev ostal topničarski poročnik samo zalegač, ker poroče Ivan: Nisem videl njegovega imena med svojimi privrženci.«

KUPI in bodeš vsakemu priporočal trdko

Lenasi & Gerkman Ljubljana

Tu se dobi najboljše sukno, kamgarn, ševiot za moške in ženske obleke. — Vedno najnovejše rube, šerpe itd. — Solid. postrežba ter nizke cene.

Priporoča se manufakturna trgovina
R. Miklauc („Pri Skofu“), Ljubljana

»Bilo bi, bilo, vendar ne bo; vsaj hitro ne!«

»Kako moreš govoriti ti, ki si v Petrogradu, kaj hoče Moskva?«

»Kako govoriš, Osip Mirovič?« in Čevaričev se je nagnil naprej. Obraz, poprej malomaren, je kazal največjo napetost. »Kaj misliš, Osip — govori vendar — ali nisi več moj prijatelj?«

Mirovič se je nasmehnil. »Če ne bi bil tvoj prijatelj, kaj bi te bil poklical sem?«

»Govori tedaj, bratec! Kaj veš — kaj svetuješ?«

»Svetujem, da bi se jutri zjutraj ali danes vrnil v Petrograd!«

»In potem?«

»Potem — — prej pa nekaj drugega, svetega. Veš, dragi Ivanič, da te ljubim in ti zaupam kakor sebi. Delam za veliko in nevarno stvar in delam sam, zaradi stvari in oseb moram biti previden. Vstani, Semen Čevaričev! Ta je vstal. Mirovič si je razpel suknjo in razgalil prsa. »Položi svojo desnico na moje srce in priseži, da ničesar ne izdaš, priseži!«

»Prisegam!« je zaklical Čevaričev, ki doslej ni vedel, pri čem je. Mirovič ga je objel. »Tako — in sedaj vedi, da bo jetnik Ivan, potem ko solnce parkrat zaide, sloboden in proglašen za carja!«

Čevaričev je klecnil nazaj na svoj sedež.

»Čudiš se, bratec? Toda drugače ni napisano v knjigi usode!«

»A kdo to podzame?«

»Vrtelo bi se ti v glavi, če bi slišal imena. Bodi miren, če ti povem, da so to močni ljudje, da, vsemogočni in o uspehu njihovega podvzetja ne more biti najmanjšega dvoma.«

»Ali so to morebiti ljubljenci Katarini sami?«

»So in spremljajo jo tudi po Livonskem. Tebe so izbrali na moj predlog za velike stvari. Niso doslej mogli vplivati na petrogradske polke, tebi je poverjena ta naloga. Takoj se vrneš v Petrograd in vzameš s seboj tisoč manifestov, delo menihov. Ti manifesti oznanjajo Rusom, da je Katarina izgubila prestol in da je posajen nanj Ivan, edini pravi njegov lastnik. Postopaj previdno, toda pametno. Imaš polno moč, da zagotoviš nagrade. Petrogradskim polkom se je treba prikupiti s tem, češ, da Ivan računa edino na njih pravično varstvo. Pripravi, kar moreš pripraviti, brž pa, ko dobiš od mene poročilo, da je Ivan na čelu smolenskega polka Ključevo zapustil, ravnaj smelo in odločno. S polovico posadke hiti Ivanu naproti. Nagrada tvoja bo —«

»No, kaj?«

»Poveljstvo polka!«

»Če se pa ne posreči?«

»Če nimaš poguma, imamo drugih pomočnikov dovolj namesto tebe. Treba mi je samo sporočiti. Molčanje si torej prisegel — pomni — sicer —«

»Ni treba groženj, vaš sem!«

»In moreš takoj odriniti na pot?«

»Zakaj pa ne? Bo res bolje!«

Čez okroglo uro je stopal Čevaričev doli k hlevom ključevskim, da poišče svoj voz.

V.

Na hodnik pred Ivanovim zaporom pada polna dnevna svetloba. Stražnik nestrpno hodi gori in doli in pogleduje zvedavo na ena izmed mnogih vrat. Zapahi na teh vratih so sneti; nazadnje se odpro in skozi nje prideta najprej Vlašev in Čekin, za njima Ivan in Bevedinkov. Stražnik izkaže čast in upira svoj pogled naravnost na Ivanov obraz. Zdi se, da je v tem pogledu nekaj več kot sama radovednost, da je usmiljenost in gorko sočutje. Ostro opazuje Bevedinkovu to ni ušlo. Medtem, ko so drugi šli naprej po hodniku, se je Bevedinkov postavil pred stražnika in mu pogledal napeto in vprašujoče v oči. Stražnik je pogled prenesel, niti trenil ni z očmi. Poveljnikov obraz je naglo dobil zopet običajno mirmost, Bevedinkov je pokimal z glavo, obrnil se je in korakal za drugimi, ki so že izginili skozi vrata na koncu hodnika.

Stražnik je gledal za njimi in se namuzal.

Bevedinkov je odprl vrata v stražniško sobo, skozi katero je bil edin dohod k Ivanovemu zaporu, in je vstopil. V prostori sobi je bilo kakih deset vojakov, na klopi pri edinem oknu je sedel častnik. Bevedinkov je pristopil k njemu.

»Kako je to, dragi Osip Mirovič, da si ti tukaj, na straži pa stoji namesto prostaka podčastnik?«

Mirovič je vstal in po vojaško pozdravil. »Veš, da imam danes službo nadzorovanja trdnjave. Prišel sem semkaj, ko je neki vojak naglo obolel. Imel je ravno iti na stražo, a morali so ga odnesti proč. Da ne bi bilo nobenega nereda, sem ostal tukaj, podčastnik pa se je postavil za ta čas na stražo. Ali ni morda dobro tako?«

»No, dobro! Kako se imenuje podčastnik?«

»Jakob Nikitič Pisklov.«

»Zanesljiv?«

»Mislim, da je zvesto vdan Katarini. Sicer pa kdo more vedeti, kako mislijo ti prostaki!«

»Imaš prav, dragi Osip! Moramo biti previdni, spet sem dobil iz Petrograda odredbo; ne vem, kaj naj pomeni. Zakaj gledaš tako čudno, Osip? Vidiš, da moramo biti previdni! Najbolje bi napravili, da Ivana ne bi pustili niti na sprehod; saj ne bi nihče povpraševal o tem. Danes je šel zadnjikrat za dalje časa. Pridi zvečer k nam, če dopusti služba. Pavlovna te bo pričakovala. Imaš kaj vesti z doma? Ne? No, pridi, pridi!«

Bevedinkov je odšel in se srečal z Ivanom, ki se je izprehajal v sredi med Vlaševim in Čekinom. Poklonil se mu je in vprašal:

»Si zadovoljen z vremenom, Ivan?«

»Jako zadovoljen. Zakaj vprašaš?«

Bevedinkov je mirno skomizgnil z ramami in odšel v smeri k trdnjanskim vratom.

»Gre k polkovniku z današnjim svojim poveljem,« pripomni Čekin.

»Ko bi mogel z njim,« vzdihne zase Ivan in pospešuje korak, kakor bi hotel za

čas izprehoda napraviti dolgo pot. Spremljevalca gresta z zložnim, enakomernim korakom poleg njega. Vlašev molči, Čekin včasih odgovarja ali karkoli omenja. Ivanov korak pa je plah, neenakomeren, včasih skakajoč in takoj zopet počasen, kakor bi ne znal hoditi po trdni zemlji. Njegov drugače blede obraz je navdahnjen z rožnato barvo, njegove oči se vedno sanjavo lesketajo od radosti in tekajo nemirno s predmeta na predmet. Le ko se bližajo domu poveljnikovemu, dobi Ivanov pogled odločen izraz. Tukaj se vedno zagleda v eno izmed pritličnih oken. Tukaj je bil na redkih izprehodih opazil Pavlovno, vsakikrat jo je opazil, četudi le za trenutek; vendar je njegova občutljiva duša že iz kratkega pogleda spoznala, da mu je ta deklica sočutna, prijateljska.

Ravno so zopet obšli dom poveljnikov. Poleg te hiše se je dvigalo novo, napol dozidano, dovolj široko poslopje in tudi odznotraj, kolikor se da videti skozi napol dokončana okna, precej obširno.

Ivan se je ustavil. »Koliko časa bi bilo neki treba, Vasilij Platonič, da bi bila dovršena ta hiša?«

»En mesec,« odgovarja Čekin, »če bi hoteli in komaj še kak mesec za ureditev.«

»Samo dva meseca —« se zamisli Ivan, »in toliko let je že, kar mi je obljubil Peter, da me reši dosedanjega zapora in mi pomaga sem v lastno hišo. Moram poprositi carico, mogoče mi vendar pomore. Res je, da Peter ne more izpolniti svoje obljube, ko ga pa ne bi bili usmrtili, bi jaz že bil v svojem domu. Kaj meniš, Platonič?«

Čekin molči. Toda Ivan je že preveč navajen na to, da ne dobi na mnoga vprašanja odgovora; ne da bi se razjezil ali pretrgal toka svojih misli in besed, nadaljuje: »Ko je bil Peter z Nariškinom in Ungernom Sternberkom pri meni, s tem dobrim Sternberkom, ki je z mojim očetom in materjo tako lepo ravnal, je bil proti meni iskren ko pravi brat. Mogoče je moral zato umreti, ker je bil moj brat.«

»Pojdimo dalje!« predlaga Čekin. »Tukaj ne veje tako čvrst veter, ko na nasprotni strani. Vlašev in jaz potrebujeva svežega zraka prav tako kot ti.«

Ko je bil Bevedinkov odšel iz stražnice, sta sedla Mirovič in Risklov na klopi pri oknu in šepetala med seboj, le tuintam sta nalašč izgovorila kako nepomembno besedo naglas.

»Ali si si zapomnil vrata, Risklov?« zašepeče Mirovič.

»Najdem jih tudi v temi.«

»In si že govoril s katerim?«

»Resnično nisem imel poguma in zadržanja.«

Pomni, da ukaz caričin —« in Mirovič je nehal šepetati. Njegov pogled se je zarež ustavil na nasprotnem domu poveljnikovemu. Opazil je, da je Pavlovna, ravno ko se je Ivan zopet približal stanovanju, pristopila k oknu, poljubujoča v roki vrtnico, in ko se je Ivan oddaljeval, je lahkotno odprla okno, vrgla vrtnico ven in se odstranila. Mirovič je to razumel in je škripal z zobmi. »Prokleta« — je mrmral zase. »Da, danes ima Ivan svoj zadnji ključevski izprehod, Bevedinkov ima prav. Zjutraj bo ali mrtev, ali na potu v Petrograd. Ti, go-

OD DANES IN VČERAJ

OBČUTEK OB NENAVIDNO HITRI VOŽNJI.

Angleški kapitan Campbell se je vozil zadnjič na dirkalnem avtomobilu s hitrostjo 255 km na uro! Pomislil! Vprašali so ga, kakšen vtis ima pri tako hitri vožnji. Rekel je, da je to najprijetnejša vznemirljenost, ki si jo moreš misliti. Na nesrečo niti ne misliš ne, ni časa za to, vse tvoje misli so obrnjene na vožnjo.

SVOJO KRI PONUJA.

V Belgiji živi še vedno žena Maksimilijana, mehikanskega cesarja, Šarlota. Stara je okoli 90 let, um se ji je omračil kmalu potem, ko so ji leta 1876. ustrelili moža. Med onimi, ki so nasvetovali Maksimilijanovo usmrtitev, je bil tudi neki Lopez. V svoji brezsrdnosti je šil tako daleč, da je zahteval, naj bo tudi Šarlota navzoča pri smrti svojega moža. In kaj beremo sedaj! V Belgijo je prišla mlada dama, vnukinja onega Lopeza, Greta Lopez, in je ponudila svojo kri, naj bi ji jo vzeli in pomladili z njo staro cesarico. Odgovorili so ji, da nimajo belgijske oblasti ničesar proti temu, če bi se tudi zdravniki izrekli za to. Nismo mogli zvedeti, ka so zdravniki rekli. Na vsak način je ponudba mlade Mehikanke izraz izredno dobrega, čutečega srca.

PROTI KLETVINI.

Znano je, da nikjer ni agitacija proti kletvini tako razširjena in tudi tako uspešna kakor v Italiji. Tisti, ki je letos po Italiji potoval, bi vedel o tem dosti povedati. Sedaj je osrednji odbor »Društva za boj proti kletvini« v Veroni pozval vseh 2000 družnic v Italiji, naj organizirajo javne manifestacije proti kletvini, ki domovino onečašča. Kaj si moreš misliti lepšega kakor tako delovanje?

ČUDNI MENIHI.

Norveški škof Stören je obiskal naj-severnejši samostan sveta, Petsamo, na meji med Norveško in Finsko. V samostanu je 41 menihov, a trije so »mrtvi«. Vsak menih v samostanu ima namreč pravico, da si po določenem času redovniškega življenja oskrbi sam svoj pogreb, si napravi rakev, si izkopije grob ter se da z vsemi potrebnimi obredi pokopati. Sicer ga spet dvignejo iz groba, a od tistega dne naprej je v očeh njegovih tovarišev zares mrtev. Ne sme ne govoriti, ne delati in se nobene skupne svečanosti udeležiti razen božjega opravila. Če potem zares umrje, ga takoj položijo v grob, brez posebnih obredov. Škof sam je videl takega mrtveca v senci kapele. Skril je obraz, na črni kapuci je imel bel križ, znamenje, da je mrlič.

lobica, ostaneš tukaj! — Risklov,« je šepetal tovarišu, »carica noče dalje čakati. Videl si včera pri meni njenega sla, petrogradskega častnika — danes morava biti poslušna njenemu ukazu. Izvrši vse, kakor sem ti razložil!«

(Dalje prih.)

Ne omalovažujte sadnega pridelka!

Po nekaterih krajih, posebno po vinorodni Dolenjski, je sadjarstvo še dandanes jako zapostavljeno za drugimi morebiti manj važnimi panogami. Pa ne samo glede nege in oskrbovanja sadnega drevja, ampak tudi glede ekonomske uporabe sadnega pridelka. Baš letos smo se zopet prepričali, da ne uvažujejo in ne cenijo sadnega pridelka tako kakor zasluži in kakor ga cenijo drugod. Sadno letino smatrajo za nekaj nameček, s katerim sploh ne računijo. To je krivo, da jim ta pridelek niti izdaleka ne vrže toliko kakor bi vrgel, ako bi ga cenili po njegovi pravi vrednosti in z njim tudi tako ravnali, ko ga prodajajo.

Na razne načine se je že davno povdarjalo, da je letos malokje sadje obrodilo in da bo zaradi tega zlasti po zimskih jabolkah živahno povpraševanje. Ali mislite, da je to kaj zaleglo? Kaj še! Že avgusta meseca, ko so se pojavili prvi kupci za sadje, so ga ljudje začeli tresti in voziti na kolodvor. In pozneje, kako so hiteli! Le brž s sadjem v kraj, čeprav po 1 Din za kg, samo da se prej odkrižamo tega nadležnega posla. Kaj za to, če še ni zrelo in če je poceni, da je le denar in čimprej delo pri kraju!

Pa to še ni vse. Po kolodvorih, kamor dovažajo sadje, pritiskajo prekupeci na že itako nizke cene še na ta način, da odklanjajo cele vozove blaga, češ da nima take kakovosti kakor je bila pogojena. In ubogi producent še tam popušča pri ceni v strahu, da bi sicer moral odpeljati sadje nazaj domu. Tega pa ne! Rajši bi ga stresel po tleh. Kaj čuda torej, da rajši odneha, kakor želi prekupec.

Vseh teh nepravil in preniških cen so krivi producenti sami, ker sadnega pridelka nič ne obrajta, ampak komaj čakajo, da se ga iznebe, najsibo tudi za slepo ceno. — Čemu pa taka naglica pri prodaji? Zakaj toliko brezbrčnosti pri spravljajanju in prevažanju? Kaj ne veste, da tako ravnanje zelo slabo vpliva na ceno, kajti prekupec takoj spozna položaj in po njem uravnava svoje ponudbe. Ko bi pa videl, da ima producent svoj pridelek v čišlih, da ve koliko je vreden, da lepo z njim ravna in da ne tišči z njim v prodaj, bi bile pa cene kmalu drugačne. Tako se pa dogaja, da dobi producent za svoj pridelek komaj polovico njegove vrednosti, konsument mora plačevati pa kljub temu čezmerne cene; velika razlika — dobiček pa ostane v žepih prekupcev.

Odkod pa vendar tako krivično omalovaževanje tega dragocenega pridelka, baš od tiste strani, ki bi ga morala najbolj ceniti? Menda je to že nekako prirojeno in prigojeno po nekaterih. Znano je sicer, da naši ljudje po kmetih sami nič ne marajo za sadje, razen v pijači. Vedeti bi pa morali, da ga drugod zelo čislajo in da ga ku-

pujejo, če je še tako drago. Brez dvoma bi se naša sadna trgovina vse drugače sponesla, ko bi producenti prisojali sadju tisto veljavo, ki mu gre, ko bi ga cenili tako kakor cenijo vse druge kmetijske pridelke. Potem bi tudi bolj umno gojili sadno drevje, bolj skrbno spravljali sadje. Potem bi bili dohodki iz sadjarstva vse večji in tudi bolj redni, da bi z njimi lahko računali.

! Ako še niste, pošljite naročnino !

Varčna gospodinja pere samo z milom »Gazela«!

Sprejme se MIZARSKI UCENEC

nad 14 let star in krepak, poštenih krščanskih staršev, v triletno učno dobo proti 250 Din mesečne plače za hrano za dobo 1 leta. Prednost imajo železničarji. M. Gogala, mizar na Bledu L.

Ržena ŽIKA je samo ena!

To ve vsaka gospodinja, ki hoče imeti na mizi okusno, zdravo in redilno kavo. Zato zahteva v trgovini le **ŽIKO** v rdečem zavrtku.

POZOR pred ponaredbami!

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA ALOJZI VODNIK

Ljubljana, Kolodvorska ulica 28-34

Stalna zaloga iz 300 modernih spomenikov. Izdelava rodbinskih grobnic, mavzolejev, altarjev in vseh cerkvenih ter javnih del. Marmorne plošče v vseh barvah za pohištvo, trgovine, mesnice. Stikalne plošče za elektriko, obloga sten itd. po zmernih cenah.

Excelsa

najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gores, Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

IVAN JAX in sin

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 2.

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867. - Vezanje počuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. - 10 letna garancija. - Pisalne stroje »ADLER« in »URANIA«. Kolesa iz prvih tovar »Dürkopp«, »Styria«, »Waffenrad« in »Kaysers«.

Nizke cene — krasna izbira, privablja vedno več odjemalcev v staro znano manufakturno trgovino

Crobath dr. z o. z. Kranj

Blago za zimske obleke, trikotaža, flanelaste rjuhe, pletil, odeje, porhanti, različne podloge itd. 2806

Najboljši šivalni stroj je edino le Josip Petelinca

znanka **Grizner in Adler** za rodbino, obrt in industrijo **Ljubljana** blizu Prešernovega spomenika, ob vodi Posk v vazeju brezplačno. Večletna garancija. Delavnica za popravila Na veliko Telefon 513 Na malo

Pri nakupu zimskih potrebščin se vam toplo priporoča splošno znana, domača in solidna trdnica

Logar & Kalan v Kranju

na Glavnem trgu.

Najnovejšo volneno blago za moške in ženske obleke in pliš za plašče, barhanti za obleke in perilo, zimske rjuhe, oksforti itd. Blago iz prvih čeških tovarov. Na veliko in malo.

VELIKA prodaja damskih plaščev
Trpežni športni Din 400-
modni športni 350-
Velour 1a 600-
Velour 1a 750-
glatki suknjeni 900-
fini modno-suknjeni 900-
MODELI
Velour s »Biberet« kožo 1050-
modno suknjo s »Elektrik« 1250-
Eskimo Velour s Panterkanin 1650-
najnovejši modeli s Chinchilla Opusom 2600-
8000- v veletrgovini Stermekki, Celje, št. 19.
Osnik sastoj. — Vsaki kupec dobi darovnico.

Ugodna prilika za nakup zim. blaga

kakor suknjavod najcenejše do najfinejše kakovosti, raznovrstnega porhanta in modnega blaga za ženske obleke se vam nudi pri trdnici

RUDOLF RUTNER — VRHNIKA.

Velika zaloga špecerijskega blaga, galanterije in železnine, kakor tudi vseh potrebščin za življenje in krojače. — Strogo solidne dnevne cene. 4301

Ali ste že poskusili? Kar je bilo nekaj — to velja tudi danes. Uporabljajte staro, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za živino, posebno za prašiče, »MASTELIN«, zakonito varovana znamka. Z malim zavrtkom za 12 kron se pripravite. Razpošilja A. KOSEC, Maribor. 3 in 5 kg po pošti, franko hiša, pakovano v zavrtkih po 1/10 in 1/5 kg. Za trgovce 50% popusta. 6770

MODROCE ZIMNICE, POSTELJNE MREŽE in tapetniške izdelke prodaja najceneje Rudolf RADOVAN, tapetnik, Ljubljana, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite edino le pri **LUD. BARAGA**, Šelenburgova ul. 6

Kupujte vse Vaše zimske potrebščine za ženske in moške obleke pri stari, domači trgovini

pri „ČEŠNIKU“ Ljubljana, Lingarjeva ulica

kjer boste dobro in pošteno postreženi.

Velika zaloga sukna, štofa, kamgarna, dvojnega sukna za suknjiče. Velika izbira sukna, velurja, pliša, astrahana, žameta za manteljne, posteljne garniture, odeje lastnega izdelka, konjske koce, plahite, porhataste rjuhe, Oprava (bališče) za neveste in ženine. **Perje in puh** (samo češki izdelek). Najnovejšo ogrinjalke, kocke: svilnate, volnene, žametaste, ženilaste rute in šerpe.

Bolni na pljučih.

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi **UMET-NOSTI HRANJENJA** ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. — Nočno potenje in kašelj prestane, telesna tešina se poveča ter po splošnem poapnenju olajša bolečine.

Resni možje

zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjenja, tembolje bo za vas

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere boste izčrpali mnogo koristnega znanja. Ker bo moj založnik izdal vsega skupaj samo

10.000 komadov zastonj

In razposlal, pišite takoj, da se boste mogli tudi vi prištevati krogu srečnih dobitnikov te knjige.

Naslov:

August Märzke - Berlin,
Wilmsdorf, Bruchsalstr. 5, Abtl. 869.

Hrastove hlode

za žaganje in stoječe hrastove gozdove kupuje parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani.

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
naj pride ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke, parhet, flanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih).

Obstoj trdke blizu 60 let.

CENE ZA 20 Odstotkov ZNIZANE

Naznanilo.

Zaradi preselitve moje trgovine prodajam vse manufakturno blago po znatno znižani cenil

Velikanska izbira moških in ženskih štolov, barbenta, flanele, oksforda, cefirja, bele tkanine in šifona, rujave kotenine in platna za posteljno perilo, tiskovine za predpasnike itd. — Svilene, delenaste in cajgaste rute. — Krasna izbira kravat itd. — Posteljne odeje in flancilaste rjuhe itd.

Ne zamudite najugodnejše prilike, katere se Vam pudi le kratek čas v trgovini

J. MENART - DOMŽALE.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.

Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA za OBLEKE**. Največja izbira svilenih RUT in ŠERP. — Postrežba solidna ter nizke cene. Popolna oprema za neveste.

Lanišče godeno in negodeno

kupuje v vsaki množini TERILNICA

Anton Šinkovec d. d. Grosuplje.

Mlinski kamni

Bogata izbira naravnih in umetnih mlinskih KAMNOV za vsakovrstno meljavo proti garanciji po zmerni ceni samo pri trdnosti

ČADEŽ in BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ul. 15.

GORENJCI!

Zakaj si delate nepotrebne stroške!

Ljubljana niti Kranj

Vam ne nudi tako ugodne prilike za nakup jesenskega in zimskega manufakturnega blaga, kakor nova, moderno urejena trgovina

Vinko Savnik, Radovljica

Dobro blago! Prepričajte se! Nizke cene!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—, vloge nad K 600.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.